

Š i f r a u č e n c a :

Državni izpitni center

N 1 7 1 1 0 1 2 1

6.
razred

Četrtek, 4. maj 2017 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki: Učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

v 6. razredu

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Preden začneš reševati naloge, previdno iztrgaj prilogo z izhodiščnimi besedili.

Nato natančno preberi navodilo posamezne naloge in jo reši.

Pri vsaki nalogi svoj odgovor napiši v predvideni prostor znotraj okvirja.

Piši čitljivo in s pisanimi ali z malimi tiskanimi črkami, skladno s pravopisnimi pravili.

Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravilnega napiši na novo.

Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.

Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 20 strani, od tega 2 prazni.

N 1 7 1 1 0 1 2 1 0 3

PRILOGA

I. DEL

Varnost na spletu

VESELA ŠOLA

1 Splet ni le za preganjanje dolgčasa

Splet je bil prvotno namenjen raziskovanju in znanosti. Tudi danes ga uporabljamo v najrazličnejše izobraževalne namene. Najpogostejša oblika uporabe spleta je iskanje informacij in podatkov z uporabo spletnih brskalnikov. To so računalniški programi za prikazovanje spletnih strani in spletnih dokumentov. Omogočajo nam iskanje informacij, slik in video posnetkov po vseh spletnih podatkovnih bazah. Brez spletnega brskalnika bi bilo brskanje po spletu nemogoče.

Pri iskanju informacij in podatkov moramo biti pozorni. Pametno je, da informacije, ki jih dobimo na spletu, preverimo še kje drugje, npr. v knjigah, pri odraslih. O vsem, kar najdemo na spletu, ni potrebno dvomiti. Zaupamo lahko informacijam, ki jih najdemo npr. na uradnih straneh oz. na straneh raziskovalnih ustanov. Na spletu delujejo številne spletne učilnice, na njem dobimo interaktivno gradivo za pouk in učenje, lahko opravimo tudi tečaj tujega jezika ali pa šolanje na daljavo.

2 Pretiravanje tudi na spletu ni zdravo

Ker je splet ogromen prostor znanja in zabave, nas lahko hitro posrka vase. To pomeni, da na spletu preživimo preveč časa. To se najpogosteje zgodi, če se na spletu zabavamo in krajšamo čas z igranjem iger ali s klepetanjem s prijatelji. Če pri tem nismo zmerni, lahko izgubimo občutek za čas, zanimanje za šolo in druženje s prijatelji. Niso redki primeri, ko postanejo uporabniki spleta od njega odvisni, zato bodimo pri njegovi uporabi za zabavo zmerni.

3 Še kdaj »padeš not«?

Strokovnjaki so ugotovili, da se naši možgani ob spletnem brskanju in zaslonskem branju spreminjajo. Namesto poglobljenega branja se ob nešteto dražljajih, ki nam jih ponuja bogata spletna galaksija, vse bolj površno in težje osredotočamo na eno stvar. Privlačne vsebine in nove informacije prebiramo raztreseno in površno. Zato je bolje v roke vzeti knjigo, ob kateri »padeš not« in zlahka pozabiš na dogajanje okoli sebe.

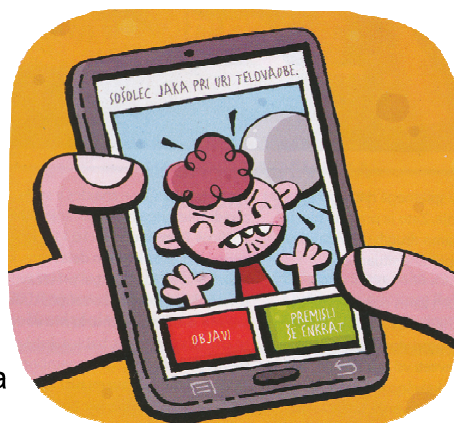

4 Zmagovalna kombinacija

Pri varnem brskanju po spletu nam pomaga zaščiten računalnik. Del varnosti lahko zaupamo računalniškim programom, pomembno pa je, da imamo na računalniku nameščene protivirusne programe. Virusi lahko na računalniku naredijo veliko škode, najnevarnejša pa je kraja gesel. Priporočljivo je, da imamo za vsako stvar drugo geslo in da naredimo svoj sistem gesel.

5 Aaa, moja fotko vidi cel planet!

Nad svojimi objavami na spletu izgubimo nadzor v trenutku, ko kliknemo gumb »Objavi.« Ni važno, ali gre za zapis na Facebooku, objavo fotke na Instagramu ali ponesrečen hec na forumu. Ko objava zajadra na splet, postane »last« vseh uporabnikov spleta, ki jo lahko tudi shranijo. Znanih je veliko primerov, ko so uporabniki spleta drugim uporabnikom »kradli« profilne fotografije in jih uporabljali za svoje. Zato na spletu veljajo enaka pravila kot v resničnem življenju – če česa ne bi naredili v resničnem življenju, tega ne naredimo na spletu.

6 Kaj pa mobilni internet?

Dostopanje do spleta preko pametnih telefonov se v ničemer ne razlikuje od dostopanja do spleta preko računalnika. Veljajo enaka pravila, opozorila in pasti. Obstaja pa ena bistvena razlika – mobilne naprave nam omogočajo dostop do spleta kadar koli in kjer koli. Tako si lahko krajšamo čas na avtobusu, v čakalnici in med prosto uro.

(Prirejeno po: PIL, letnik 68, januar 2016, št. 5, str. 42–48, Vesela šola.)

II. DEL

Neža Maurer

VELIK SONČEN DAN

Ves dolgi, zlati dan je Maja
sonce lovila v zrcalo,
zvečer pa je sonce zašlo.
Ves dolgi, topli dan je Maja
pekla peščene potice na bregu,
zvečer pa je legla megla nad vodo.
Ves dolgi, lepi dan se je Maja
igrala s Tašo, Žežo in Tončkom,
zvečer so komaj ušli pred temo.
Ko spat je legala trudna
in mama ji je odejo ravnala,
je Maja prosila lepo:

»Mama, ko boš jutri nov dan kupovala,
kupi večjega.
Današnji mi je bil premajhen,
tako kot rožasta obleka,
ki smo jo potlej Taši dali,
in beli čevlji,
ki smo jih medvedu čez ramo privezali.«

Še enkrat se je Maja v polsnu obrnila:
»Ne pozabi in kupi velik, velik sončen dan!
Jaz sem velika in sem odrasla majhnim dnevom.«
Potem pa je trdno zaspala,
saj je ves dolgi, zlati, topli dan
s Tašo, Žežo in Tončkom ob vodi se igrala.

(Neža Maurer, Velik sončen dan, Mladinska knjiga 2013, str. 87.)

L

3. Kaj pomeni naslov 1. dela *Splet ni le za preganjanje dolgčasa*?
Pojasni s podatkom iz besedila.

N 1 7 1 1 0 1 2 1 0 8

(1 točka)

(1 točka)

(1 točka)

N 1 7 1 1 0 1 2 1 0 9

8. Kakšna je podobnost in razlika med uporabo spleta na računalniku in na pametnem telefonu? Odgovor napiši v eni ali dveh povedih.

(2 točki)

9. Da nas lahko splet hitro posrka vase, pomeni, da:

- A s spletom izgubljam čas.
- B nas splet sprejme.
- C ob spletu pozabimo na čas.
- Č nam splet vzame energijo.

(1 točka)

10. Ali so v podčrtanih delih povedi napake?

Če napak ni, napiši znak ✓, če so, jih popravi in podčrtani del napiši pravilno.

Niti najboljšem prijatelju ne zaupamo gesla.

Na spletu ne objavlaj svojo telefonsko številko.

Dobro si je postaviti jasne meje za igranje iger.

(2 točki)

Brez spletnega brskalnika bi bilo brskanje po spletu nemogoče.

Pridevnik:

Samostalnik:

(1 točka)

Splet je bil prvotno namenjen raziskovanju in znanosti.

Na ustrezno mesto v preglednici napiši samostalnike iz povedi glede na spol.

Moški spol	Ženski spol	Srednji spol

(1 točka)

13. Besede v oklepajih postavi v ustrezno obliko. Ne spreminjaj števila.

Če odpremo (okužena datoteka) _____, bo
virus okužil vse naše datoteke.

Nevarnostim se lahko izognemo z namestitvijo (ustrezna programska oprema)

Tako bomo (nevarni virusi) _____ onemogočili
vstop v naš računalnik.

(2 točki)

(1 točka)

Pri varnem brskanju po spletu nam pomaga zaščiten računalnik. Del varnosti lahko zaupamo računalniškim programom.

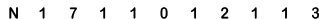
(1 točka)

A Oseba.
B Število.
C Čas.

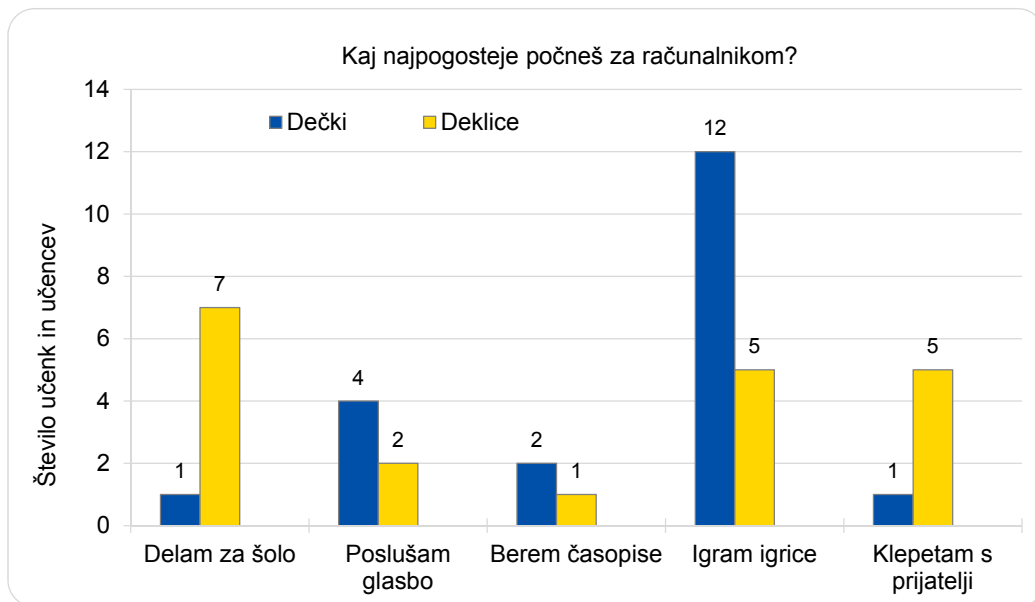
(1 točka)

Vzrok izrazi z besedo *zaradi*.
Napiši novo poved.

(2 točki)

OBRNI LIST.

Oglej si grafa in reši nalogo.

**Naloge iz II. dela se navezujejo na besedilo Neže Maurer *Velik sončen dan*.
Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.**

(1 točka)

N 1 7 1 1 0 1 2 1 1 7

5. S čim Maja utemelji svojo željo? Odgovor napiši v povedi.

(2 točki)

6. Kje se dogaja pesem? Navedi dva kraja.

(1 točka)

7. Kateri besedni zvezi v zadnji kitici kažeta na prijetno razpoloženje? Izpiši ju.

(1 točka)

8. S čim iz prve kitice lahko utemeljiš, da je Majino otroštvo brezskrbno?

(1 točka)

9. Zakaj je Maja trdno zaspala?

(1 točka)

NE

(1 točka)

*Ves dolgi, topli dan je Maja
pekla peščene potice na bregu,
zvečer pa je legla megla nad vodo.*

(1 točka)

(1 točka)

- A Leopold Suhodolčan
- B Hans Christian Andersen
- C Boris A. Novak
- Č Astrid Lindgren

(1 točka)

N 1 7 1 1 0 1 2 1 2 0

Prazna stran

